

Ο Οδυσσέας και οι άνδρες του ένωσαν παγιδευμένοι για τα καλά. Κάποια στιγμή, ο ήρωας πήρε είδηση ένα τεράστιο κλαδί ελιάς, μεγάλο σαν κατάρτι πλοίου. Προφανώς ο Πολύφημος το είχε κόψει και το είχε αφήσει να ξεραθεί για να το μετατρέψει σε ραβδί του. Ο Οδυσσέας και οι σύντροφοί του έπιασαν να το καθαρίζουν από φύλλα και μικρά κλαδιά, έξυσαν και την άκρη του να είναι μυτερή και σε λίγο είχαν ένα τεράστιο κοντάρι που χρειαζόταν πέντε να για το σηκώσουν. Ο ένας ήταν ο Οδυσσέας. Οι άλλοι τέσσερις βγήκαν με κλήρο. Έβαλαν στη φωτιά τη μυτερή άκρη του κονταριού, να ψηθεί και να σκληρύνει, κι, όταν τέλειωσαν και με αυτό, έκρυψαν το κοντάρι κάτω από την κοπριά.

Ο Κύκλωπας γύρισε στην ώρα του, με το ηλιοβασίλεμα. Έβγαλε τον βράχο, έμπασε στη σπηλιά τα κοπάδια, την έφραξε πάλι, τακτοποίησε τα ζωντανά, άναψε φωτιά, άρπαξε άλλους δυο από τους άνδρες και τους έφαγε για δείπνο. Ο Οδυσσέας βγήκε μπροστά του και του πρόσφερε από το κρασί του Μύρωνα. Ήπιε ο Πολύφημος, ευχαριστήθηκε, ζήτησε κι άλλο. Ο Οδυσσέας του ξανάδωσε. Το ήπιε κι αυτό αλλά δεν χόρταινε. Ήθελε κι άλλο, ρώτησε τον ήρωα ποιο είναι το όνομά του και υποσχέθηκε ότι θα του κάνει ένα δώρο, αν είχε κρασί να του δώσει. Ο Οδυσσέας απάντησε ότι τον λένε Ούτι (Κανένα) και του έδωσε όλο το ασκί. Το καταφχαριστήθηκε ο Κύκλωπας και είπε πως δώρο του ήταν το ότι θα έτρωγε τελευταίο τον ήρωα. Μετά, μεθυσμένος καθώς ήταν, το έριξε στον ύπνο.

Ο Οδυσσέας και οι τέσσερις που είχαν κληρωθεί, έβγαλαν το κρυμμένο κοντάρι, το πύρωσαν στη φωτιά, το σήκωσαν, σημάδεψαν και με φόρα το κάρφωσαν στο μάτι του κοιμισμένου γίγαντα, τυφλώνοντάς τον. Πετάχτηκε αυτός μέσα σε φριχτούς πόνους ουρλιάζοντας να τον ακούσουν οι άλλοι Κύκλωπες. Μαζεύτηκαν εκείνοι έξω από τη σφραγισμένη με τον βράχο σπηλιά και τον ρωτούσαν, τι έπαθε. «Ο Κανένας με τύφλωσε», φώναζε αυτός. Οι άλλοι του απάντησαν πως, αφού κανένας δεν τον πείραξε, κάτι θα του έκανε ο Δίας. Δεν είχε παρά να ζητήσει από τον Ποσειδώνα, τον πατέρα του, να τακτοποιήσει το ζήτημα. Έφυγαν.

Όσο ο Κύκλωπας ασχολιόταν με το μάτι του προσπαθώντας να σταματήσει το αίμα και τους πόνους, ο Οδυσσέας έδενε τους συντρόφους του καθένα κάτω από την κοιλιά ενός κριαριού. Το πρωί, ο τυφλός Πολύφημος τράβηξε τον βράχο από το άνοιγμα της σπηλιάς, στάθηκε μπροστά του και ψαχούλευε τα ζωντανά που έβγαιναν, να βεβαιωθεί ότι ήταν τα πρόβατα και τα γίδια κι όχι κάποιος από τους ξένους. Όμως, ψαχούλευε τις ράχες, ενώ οι άντρες ήταν δεμένοι από κάτω. Τελευταίος και κρατημένος από τον σβέρκο ενός κριαριού πέρασε και ο Οδυσσέας. Ο Κύκλωπας έφραξε πάλι τη σπηλιά νομίζοντας πως οι ξένοι βρίσκονταν ακόμα μέσα. Ο Οδυσσέας όμως έλυσε τους άντρες του που πήραν και τα

κριάρια και, χωρίς να τους αντιληφθεί ο τυφλωμένος γίγαντας, έφτασαν στο πλοίο τους.

Όταν κάπως ξεμάκρυναν, ο Οδυσσέας φώναξε κοροϊδευτικά στον Πολύφημο ότι τυφλώθηκε πληρώνοντας τις αδικίες που έκανε. Έξαλλος ο Κύκλωπας που του ξέφυγαν οι αιχμάλωτοί του, ξεριζωσε την κορφή του βουνού και την εξαπέλυσε εναντίον τους. Έσκασε μπροστά στο πλοίο, σηκώνοντας τεράστια κύματα που το έσπρωξαν προς την παραλία. Με δυσκολία ο Οδυσσέας και οι άντρες του μπόρεσαν να το κουμαντάρουν, μη το κύμα τους ρίξει στη στεριά. Όταν το έφεραν στα ίσα, ο Οδυσσέας ξαναφώναξε του Πολύφημου:

«Αν σε ρωτήσουν, ποιος σε τύφλωσε, να ξέρεις ότι ήταν ο Οδυσσέας, ο γιος του Λαέρτη από την Ιθάκη».

Ο Πολύφημος θυμήθηκε ότι κάποιος μάντης των Κυκλώπων, ο Τήλεμος, γιος του Ευρύμου, κάποτε του είχε πει ότι θα ερχόταν στιγμή που θα τυφλωνόταν από τον Οδυσσέα. Μόνο που ο Κύκλωπας φανταζόταν ότι ο Οδυσσέας του χρησμού θα ήταν κάποιος τρανός πολεμιστής, δυνατός και αρματωμένος κι όχι ένας που μπροστά του έμοιαζε νάνος. Του φώναξε να γυρίσει κι εκείνος όχι μόνο θα τον φιλοξενούσε αλλά και θα ζητούσε από τον Ποσειδώνα, τον πατέρα του, να του κάνει ασφαλές το ταξίδι του. Κι ίσως ο θεός να του έδινε πίσω το φως του. Ο Οδυσσέας απάντησε πως το μόνο που εκείνος θα ήθελε, ήταν να τον σκοτώσει. Κι ότι ο Ποσειδώνας δεν μπορούσε να τον κάνει καλά.

Τότε ο Κύκλωπας Πολύφημος ύψωσε τα χέρια του στον ουρανό και παρακάλεσε τον πατέρα του, Ποσειδώνα, να φροντίσει ώστε ο Οδυσσέας να μη γυρίσει στην πατρίδα του ή, αν αυτό είναι αδύνατο να γίνει, να αργήσει να επιστρέψει, να είναι μόνος του και εκεί να τον βρουν άλλα δεινά. Ο Ποσειδώνας εισάκουσε την παράκληση την γιου του κι αυτό έγινε αιτία για τα μύρια όσα έμελλε να περάσει ο Οδυσσέας ώσπου να επιστρέψει στην Ιθάκη.

Για την ώρα, το πλοίο του Οδυσσέα, αφού γλίτωσε από έναν ακόμα βράχο που εκσφενδόνισε ο Κύκλωπας, έπιασε στο νησί και ενώθηκε με τα άλλα πλοία. Κι αφού η χώρα των Κυκλώπων βρισκόταν «στην περιοχή της Αίτνας», το νησί στο οποίο στάθμευαν τα πλοία του Οδυσσέα δεν μπορούσε παρά να είναι η Αιγούσα, ένα από τα νησάκια των δυτικών ακτών της Σικελίας.

(τελευταία επεξεργασία, 7 Μαΐου 2022)